

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Capvt Primvm. Prima Christi morientis cygnea modulatio: Pater dimitte
illis, non enim sciunt, quid faciunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

Nam. 7.
1. Reg. 18.

Josue 10.

Jud. 15.
Jud. 16.

Ex ere susus ANGVIS.
Te propter alter JONATHAS,
Cum baltheo pharetram,
Tunicamque & arcus exiit,
Et induit Davidem.
XXXII.
Te propter alter JOSVE
Solis sicut quadrigam,
Donec superbi cornua
Contunderentur Orci.
Te propter iste mystica
Rotavit arma SAMSON;
MULTOQUE PLVRES MORTVVS
QVAM VIVVS INTEREMIT.

A

XXXIII.

lacet tamen sub stragibus
Et ipse cum columnis,
Collapsus inter funera
Molis Dagoniana.
Eheu! ruinis obrutum
Quis extrahet cadaver?
Nos gloriosum figimus
Hoc carmen ad sepulchrum.
XXXIV.
VIATOR. HEIC. SCITO. DEVM.
HOMINEM. IACEREM. VIXIT.
SEX. LVSTRA. MENSES. QVATVOR.
POST. TRIDVVM. RESVRGET.
SAMSONEM. ADORA. ET. AMBVA.

Deliciarum gentis humana partis secunda finis.

DELICIARVM GENTIS HVMANÆ

PARS III.

CHRISTVS IESVS
RESVRGENS

CAPVT PRIMVM

B dant morientis Christi divinisima pronuntiata. Ord-
mur a primo.

Prima Christi morientis cygnea modulatio:
Pater dimitte illis, non enim sciunt
quid faciunt.

S. I. Amor in hostes figuris priscis explicatur.

2. 2. Reg.
esp. 23. v. 1.
b Gen. 1. 49.
vers. 1.
c De cygni
cantis hac
habes Elia-
nus: Quid
musica vel
cantu possit
cygnus, non
habeo quod
affirmem.
Veteres ta-
men persua-
sum sibi ha-
buerunt, cy-
gnæa modu-
latione de-
cantat. Mox
David, egregius
Psalteris Isra-
el. Suprema dicta,
quæ Ju-
deorum Rex in
cruce protulit,
non epilogus tantum,
sed epitome ac
compendium sunt
omnium Christi
concionum. Ideo
suggerunt tam
sublimem hic
oratorum
optimus conscendit,
ut ab orbe
audiretur uni-
verso.
Jacob moriturus
filios suos convocans,
Congregamini,
ait, ut annuntiem,
quæ ventura sunt
vobis in diebus
novissimis. Con-
gregamini & audite
filii Iacob, audite
Israel patrem
vestrum b. Haud
aliter invitans nos
Christus, Congre-
gamini, ait, & audite
filii patrem vestrum.
Congregemur,
ut non corpore solum,
sed & animo præ-
sentes simus,
nec audiamus tantum,
quæ moriturus
pater dictaverit,
sed & retineamus.
Hæc autem septem
Domini effata in
cruce, non male,
putem, cantiones,
seu modulationes
cygneas appellabimus.
An cygni canant
morituri, fusa
questionis est,
nec in rem nostram
adeo fructuosa
c. Candidissimus
noster cygnus
innocentissimus
Jesvs, eos nobis
modulos in suo
funere præcavit,
quos æternâ &
jugi memoriâ
veneremur d. Numquam
animo exci-

Ex David moriturus concionatur Salomoni, Christus orbi, sed differentiâ ingenti. David tamen iervus supremi Regis lecto regio decumbebat, Christus Dominus in infami trabe pendebar, crux ci cathedra fuit, è quâ doceret quos redimeret. De Davide fasti Regum a ita loquuntur: Hæc sunt verba novissima, quæ dixit David, egregius Psalteris Israël. Suprema dicta, quæ Judæorum Rex in cruce protulit, non epilogus tantum, sed epitome ac compendium sunt omnium Christi concionum. Ideo suggestum tam sublimem hic oratorum optimus conscendit, ut ab orbe audiretur universo.

illius, non enim sciunt quid faciunt. Bernardus hæc expendens: Videre nunc, inquit, opera Domini, quæ posuit prodigia super terram. Flagellis cæsus est, spinis coronatus, clavus confixus, affixus patibulo, opprobriis saturatus. Omnium tamen dolorum inmemor, ignosce, ait, illis. Hinc multa miserie corporis, hinc multa misericordie cordis. Mira res. Ille clamat, Ignosce, Iudei, Crucifige. O Charitas patiens, sed & compatiens. Charitas patiens est, sufficit. Charitas benigna est, cumulus est. Noli vinci à malo, Charitas abundans, sed vince in bono malum, superabundans est. Quomodo potabis, Domine, desiderantes te torrente voluptatis tue, qui sic perfundis crucifigentes te vultu misericordie tue? Recordare Domine, quantis te injuriis affecerint in horto, in Annæ & Caiphæ domo, in Herodis palatio, in pratorio Pilati. Num hæc omnia jam abolita? Dixerat in cenâ pridianâ Christus: Mandatum novum do vobis. Jam in cruce promulgat: Exemplum novum do vobis. Verè novum. Nam Noëmus à filio irritus, Maledictus, ajebat, Chanaan, servus servorum erit fratribus suis. Elias à principe quinquagenario verbis non adeo suavibus descendere iussus, Descendat ignis de celo, inquit, & devoret te, & quinquaginta tuos. Exemplo factum. Elisæus miri convitio calvus à pueris appellatus, Maledixit eis in nomine Domini, egresq; sunt duo viri de saltu, & lacerarunt ex eis quadraginta duos pueros. Cùm Zæcharias Jojadhæ filius lapidaretur, Videat Dominus, inquit, & requirat. Cùm Jacobus & Joannes velut divitiores designatores à Samaritanis hospitio excluderentur, Dimittite nos, inquit, vis dicimus ut ignis descendat de celo, & consumat illos: O boni, mandatu novum, Exemplum novum dat nobis Magister noster: Pater, dimitte illis. Nullus hic ignis, nulli urbi, nulla fulmina, sed venia & misericordia. Anselmus

Anselmus hæc secum agitans, Christus, ait, in cruce le-
vatur, irridetur, blasphematur, & ecce dicit, Ignosce. O verbum
magna patientia! Vitam procurat iis, à quibus occiditur. At-
que si quis Christum interroget, quid in cruce agat, re-
spondentem audit: Pro eo ut me diligerent, detrahebant
mibi, ego autem orabam. Jubal & Tubalcain Lamechi fi-
lii, fratres germani, ille organo & citharâ canentium pater,
iste malleator & faber in cuncta opera æris & ferri. De his,
ajunt Hebræi, artem canendi Jubal invenisse à modu-
lato fabricorum percussu & sonitu, fabros autem canendi
arte plurimum adjuutos. Sic alter alteri commodavit.
Christus cygneæ cantionis auctor, Jubal peritissimus,
ita canit: Exemplum novum do vobis. Pater ignosce, di-
mitte illis. Hanc artem invenit apud malleatores, fabros,
calumniatores gravissimos, quos tamen hoc cantu suo,
Ignosce, dimitte, nimium quantum juvit.

Cum summus Pontifex ingrederetur sanctuarium,
tintinnabula aurea ad oram sacræ vestis appensa sonum
edebant, monebantque peragendi aut peracti jam offi-
cii. Christo Pontifice summo in sancta sanctorum in-
gressuro campanulæ aureæ sunt auditæ: Dimitte, Ignosce.
Hæc musica ita superis placuit, ut noxas orbis aboleve-
rit: clamores Sodomorum summè Deo displicuerunt,
summè placuit hic clamor filii Dei.

De Davide citharædo hæc Regum facti memorant:
Quandocumque Spiritus Domini malus arripiebat Saul, Da-
vid tollebat citharam, & percutiebat manu suâ, & refocilla-
batur Saul, & levius habebat: recedebat enim ab eo spiritus
malus. Ego David noster psalter egregius, citharædus
optimus, quàm chordas habeat intentas, artus ad cru-
cem distentos! Vix autem fidibus cepit canere, mox
dæmonem fugavit à latrone. Omnem cygneæ cantionis
suavitatem superavit.

§. II. Virtus longè nobilissima, hosti benefacere.

Hic questio sit de Abrahamo & Davide progeni-
toribus Christi, uter magis arduum opus patrârit,
& generosius seipsum vicerit. An scilicet Abraham, qui
non pepercit filio, an verò David qui pepercit Sauli ca-
pitale inimico. In eam rem Rupertus: Docet ratio, in-
quit, non multo minoris fuisse meriti, propter Deum
pepercisse inimico, quàm non pepercisse unigenito fi-
lio. Cerum videtur, minus esse miraculi, Abrahamum
Dei jussu voluisse scire in filium, quàm Davidem san-
cto affectu scire noluisse in hostem Saulem. Uterque
hoc tali factio promeritus est, Christo jungi cognatione,
& David quidem propinquiore. Benignitas in hostes,
certa filiorum Dei nota, quam summè horret diabolus,
vix enim alia virtus est ulla, quâ filii Dei magis patris-
sent. Eximie hæc de re Chryostomus: Hæc itaque repu-
tans, inquit, illi fias pro tuis viribus similis. Te jam talem esse
diabolus ne contra quidem respicere poterit. Regiam enim
impressionem novit, Christi novit arma, quibus fuit superatus.
Que verò sunt hæc? Benignitas & mansuetudo. Hæc à se di-
cta Chryostomus rationibus firmans: 1. Cogita, in-
quit, quantum sis reus, & non tantum ad eorum, qui te af-
fecerunt injuriâ, dimissionem non retrocedes, verum & curres
ad eos qui te contristaverunt, ut tibi sit dimissionis occasio, ut
propriorum invenias malorum lenimen. 2. Gentilium filii ni-
hil expectantes, in hoc plerumque philosophati sunt, & tu cum
tali spe migraturus retraheris & torpes? 3. Et quod tempus
facit, hoc propter Dei legem ante tempus facere non sustines, &
sine mercede potius quàm cum mercede vis tibi vitium extin-
gui? Nec enim si per tempus hoc tibi fiat, erit tibi quidquam
amplius, verum & multa potius poena, quoniam quod tempus
efficit, hoc facere Dei lex non persuasit. 4. Si verò dicis, quod
excandescis tuæ recordatus contumeliæ: reminiscere si quid bo-
ni collatum tibi fuit ab eo qui contristavit, & quod tu malis
aliis afficisti. Male tibi dicit, & te confundit: cogita quid aliis
tu quoque dixisti. Quomodo veniam igitur assequeris, quam
aliis non concessisti? 5. Vis discere quantum mali sis, malo-

rum meminisse, & qualiter hoc maxime Deum irrat? si his
qui à Deo justè puniuntur, non insultare, sed potius oportet mi-
sereri, multo magis eorum qui contra nos peccarunt. 6. Quid
tibi inimicum habes, & non erubescis? Nonne satis est nobis
diabolus, quod & consanguineos superducimus? Quid itaque
furentes imitatur, aliter alterum corrodentes, propriam im-
pugnantes carnem? 7. Audi certe, quantum & in veteri Te-
stamento fuerit de hujusmodi sermo. Quæ mala reminiscendum
in mortem. Homo homini iram servat, & à Deo querit sani-
tatem? Injuriam reminisci, est anima nequitiam medicantis.
At male passus es? At nunquam cum tanto, quanto temer-
ipsum afflicto malo, servans injuria recordationem.

Has Chryostomi nobilissimas rationes ab iis accu-
ratè velim expendi, qui æternas coquant iras, vindica-
tionem spirant perpetuam. Jusserat Christus colapho
in genam dexteram impacto, obvertendam percussori
& alteram; & pallium auferenti concedendam & tuni-
cam. Harum legum suarum observantissimus, flagris &
spinis jam vulneratus, totum corpus cruci obtulit, nec legum sua-
rum, nec pallium, nec togam suis carnificibus sub-
traxit, iis insuper & inimicis omnibus veniam rogavit.
Quod Arnoldus Carnotensis ponderans, Scipsum, in-
quit, intrâ regulas suas concludens, voluit ut à Capite
forma patientiæ prodiret in membra. Raræ laudis est
illud in homine: superavit seipsum. Elogium charitatis
à Christo habemus istud, Majorem hæc dilectionem nemo
habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Hæc di-
lectioni Christus vim immensam addens, Pater, inquit,
dimitte illis: Jam ego morior non pro Matre tantum
aut discipulis, benefactoribus; non solum pro Nicode-
mo, Josepho, Magdalena, Martha, ceteris amicis, sed
pro his ipsis, qui me linguis & manibus crucifixerunt.
Liceat dicere, superavit seipsum. Hinc religiosus ille ac
disertus scriptor: Dubitatio mihi est, inquit, an in acerbi-
mâ Jesu Christi passione quidquam illustrius fuerit, merito-
rum magis, Deoque Patri acceptabilis hæc admirabili mise-
ricordiâ, quâ in suos carnifices, dum in cruce penderet, usus est.
Non eos fulmine, quo digni erant, percussit, non terra biatu ab-
sorpsit, sed hæc omnia indulsit, Patremque ut iis ignosceret, ro-
gavit, cujus jam fortassis fulmen, quo erant perdendi, prepara-
tum vidit. Et quod admirabilis, immanissimorum hominum
illorum scelera excusavit, eos per ignorantiam peccasse affir-
mans: Nesciunt quid faciunt. Superavit seipsum.

David interrogans: Vbi sunt misericordie tuæ antiquæ Ps. 88. v. 50.
Domine? Vertamus & interrogemus: Ubi sunt iræ tuæ
antiquæ? Ubi aqua, ignis, gladius, quæ rot centena aut
millena millia hominum devorant? Jam ille ipse Do-
minus obliviscitur sui ipsius, Matris, discipuli, amico-
rum, piarum matronarum, & causam agit hostium.
Ter orat in horto, & non auditur: Hic semel pro hosti-
bus preces allegavit; Et exauditus est pro sua reverentiâ.
Hinc patiens latro, respiciens centurio, spectatorum
plurimi tundendo pectora reverfi. Pro seipso Christus
orat, sed eâ lege, si vis, si possibile est, Verum amen non
mea voluntas fiat: omnia conditione orat pro hostibus:
Dimitte illis. In sui causâ tot testimoniis accusatus ante
judices Caipham, Herodem, Pontium silet; ante tribu-
nal crucis, cum, scelus ipsum, Judæos accularet, pro reis
loquitur, fidelissimus eorum advocatus. Domine, ubi
sunt iræ tuæ antiquæ? Hoc unum responsi accipimus:
Mandatum novum, Exemplum novum do vobis. Nunc im-
mutata rerum facies, longè nunc alia quàm olim ratio
est. In lege præcâ trium Hebræorum juvenum succen-
sa fornax aperitur, sed excussis flammis conflagent mi-
nistri. In lege novâ carcer Pauli & Silæ Philippis pan-
ditur, sed custos carceris convertitur. Mandatum &
exemplum novum nobis præbetur. Quod Isaac uti
prodigium amoris singulariter commendat, Et pro Isaiæ c. 53.
transgressoribus rogavit. Sed singulas hujus orationis vo-
culas expendamus.

§. III. Precantis Christi singule voces exponuntur.

Christus appellat patrem a quo sperat omnia in filii gratia impetranda.

In cruce egit personam sacerdotis.

Docuit nos proximo dimittere.

Marc. c. 11. vers. 25. Luc. cap. 6. vers. 37. Act. c. 1. v. 1.

Math. c. 5. vers. 44.

Neminem excipiendo.

Chrysof. hom. 52. ad pop.

August. tract. 31. in Ioan.

In iuriam excusare & extenuare.

Bernard. de precept. & dispens.

PATER: Non Judicem, non Dominum, non Regem appello, sed Patrem, à quo sperem omnia in filii gratiam impetranda. Bonaventura censet Christum, sicut patrem verbis, ita matrem affectu mentis rogasse, ut & ipsa tot facinorosis hostibus ignosceret: nec beatissimam Virginem id facere distulisse, sed in genua procubuisse, & suam perquam obsequenter ad filii voluntatem conformasse. Et quamvis filius, quia Deus, uti potestate sua, & dicere potuisset: Dimissa sint illis peccata: quia tamen personam egit conciliatoris, Sacerdotis, deprecatoris, quorum est supplicare, id sui muneris non omisit.

DIMITTE: Scio, mi Pater, non dimitti peccatum, nisi restituatur ablatum. E tuo, Pater, viridario ante quinque millia annorum furto impio subtractum est pomum. Et me ipsum do, velut arboris fructum, pro sublato pomum. Dimitte hanc noxam. Apud me soluta res est, tamquam si nihil factum sit contra me; tu jam in eandem vestiam assentire. Hanc unam vocem Christus suppliciter nobis inculcans: Dimitte, ait, si quid habetis adversus aliquem. Dimitte, & dimittemini. Jam reipsa quod docuit, facit. Cæpit enim facere & docere. Hinc rectè dictum Passio Christi doctrina est facti. Hinc Christus inter probra & dolores modestissimè silebat, nimirum ut, quod verbis docuisset, re probaret. Dixerat Servator: Diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos, & orate pro persequentibus & calumniantibus vos. Dilexit inimicos pro iis moriendo, benefecit suas illis vestes relinquendo, oravit pro ipsis & serò, & primo loco. Doctrina facti, Passio Christi.

ILLIS. Neminem excipio, non Annam, non Malchum, non Caipham, non Herodem, non Pilatum, non calumniantes, non flagellis verberantes, non spinis coronantes, non cruci affigentes. Neminem excipio: veniam omnibus peto. Exemplum nobis necessarium imitandum. Nullum hominem, injuriam nullam veniam excludamus. Abominandæ voces sunt: Huic uni nebuloni non possum ignoscere. Hanc tantam injuriam oblivisci nequeo. Apage has voces ex ore. Non sapit hoc mores Christianos. Omnia omnibus absque tali exceptione dimittenda.

Portò tam abominandum erat Judæorum scelus, ut deprecator eos nominare crucifigentes non auderet. Illis, inquit, dimitte. Joab & Thecuis Absalonem, cui veniam rogabant, non fratricidam nominarunt. Saul improbus, Ubi est, ait, filius Isai? At David Saulem, regem Israël, Christum Domini appellat. Hic Chrysofostomus, Utamur, inquit, omni studio, ut linguam doceamus imitari suum Dominum. Nisi quis ita loqui serverit, neque iudex eum audeat. Appellatione probrosâ nec hostes quidem notandi; non adulatores, non nebulones, non proditores vocandi.

Sed ô Domine Jesu, quibus illis dimitti cupis? Non unus solum hic Saul, nec Absalon, aut Semei tantum unus est. Multa millia tuorum hostium te circumgredientes, conspuentes, imò ipsis dentibus, si possent, laceraturi. Et ex his ipsis sunt, qui dicant: Ora pro teipso, miser. Rejiciunt veniam, ignosci sibi nolunt. Sed his ipsis venia rogatur: Dimitte illis. Eleganter Augustinus: Illis, inquit, petebat veniam, à quibus adhuc accipiebat injuriam.

NON ENIM SCIUNT QUID FACIUNT. Negare non potuit crudelissimam illorum invidiam, injuriam summam, excusavit igitur & extenuavit per ignorantiam id factum. Simon Cassianus, Sciunt, inquit, quod crucifigunt, ignorant quem crucifigunt. Bernardus Christi personam induens, Ideo, ait, ignosco illis, quia non agnoscor ab illis. Hæc eò dicta, quasi Pater in-

A dulgentia concedenda rationem petiisset. Et en ratio: Non sciunt quid faciunt. Accusatus Servator, damnatus & crucifixus à meris cæcis: cæco facilis est venia, licet in Principem, in Regem impingat. Nemo igitur, monente Augustino, de sui peccati dimissione desperet, quando illi veniam meruerunt, qui Christum occiderunt: si talis est crucifigentibus, qualis erit obsequentibus? si totus in nos orbis insurgat, si lapidibus nos obruere conentur hostes nostri, ne cadamus animis; illorum cæcitas in causâ est: Nesciunt quid faciunt. Jacobus Apostolus Hierosolymorum Episcopus, Eusebio teste, ex alto præcipitatus, clamavit moribundus: Ignosce eis, Domine, quia nesciunt quid faciunt.

Sed ô bone Jesu, si oras pro omnibus, quid faciant, ignorantibus; Nos certè tales sumus, quos enim cogitat, cum gravius peccat, quod bonorum perdat, quid malorum incurrat? omnis peccans ignorans. Quisquis peccare cogitat, similis est præcipitatus se in flumen ex alto: prius enim oculos claudis, imò naturâ compellentem dum cadit, oculos comprimit. Pro his omnibus oravit Christus. Sed addit Lucas:

JESUS AUTEM DICEBAT, Dum hostes in ipso facinore patrandò occupati, dum sæviunt & furunt, dum vestes dividunt, dum calumniantur & irrident, dum rivuli cruoris defluunt, dum crucifixo injurias omnigenas inferunt, dicebat Jesus: Dimitte illis. Sunt qui è divi Luca verbis colligant, hoc à Christo sæpius pronuntiatum. Illa omnia videns, audiens, sentiens, nihilominus dicebat Jesus, Dimitte illis. Post injuriam quandoque jam vetustam, quàm difficile persuadere veniam, & injuriâ durante dimittere injuriam! mandatum novum, exemplum novum veniæ danda à Christo accipimus. Non attendebat, inquit Augustinus, quòd ab ipsis moriebatur, sed quia pro ipsis moriebatur. Super peto, ait David, prudentem me fecisti mandato tuo. Nec enim tantum pro calumniantibus & persequentibus, sed etiam pro occidentibus se oravit, inimicos omnes amoris brachiis complexus. Hoc est virgas, quibus quis cæditur, oculari.

Lacedæmonum respublica, quod Xenophon memorat, legem tulit de injuriis vindicandis. Hæc mundi lex est impia; injuriarum nihil condonare. At verò Thra-sybulus Atheniensis exul comparato exercitu, Atheniensis duce Lysandro adjuvante, triginta tyrannos expulit, & legem oblivionis tulit, ne quis præteritas injurias infestaretur. Salutarem hanc legem æmulus avocârunt. Christus in cruce exul jam parâ victoriâ, oblivionis legem figens: Dimitte, ait, & dimittemini. Nil boni habet ultio, quæ è malo pœnæ, facit malum culpæ. Quis autem tam fatuus, ut si curtus calcus non respondet pedi, de pede partem amputet, ut calcus ei habili fiat? Stultissimum est, minus malum majori emendare velle. Hoc omnes ii faciunt, qui vindicationem querunt. Nam qui injuriam accipit, malum pœnæ subit; qui vindictam querit, in malum culpæ incurrit. Quod priori longè deterius est. Pœna facit miserum, culpa non tantum miserum, sed & malum: pœna privatur bono temporario, culpa, & temporario & æterno. Ecclesiastici præceptio est: Qui vindicari vult, à Domino inveniet vindictam, & peccata illius servans servabit. Relinque proximo tuo nocenti te, & tunc deprecanti tibi peccata tua solventur.

Beate Mechthildi arcanis affatibus dictum à Christo. In servis meis tria mihi maximè placent. 1. Veritas, in hac coram me ambulent ore sincero, corde perfecto. 2. Fides, ut mater filium, in extremis complectat. 3. Fidelitas, in omni afflictione. Non in Deo alii, sed mihi ærumnas suas conquerantur. Hos numquam deseram in necessitatibus. 4. Fidelitas in proximo; peccata illius bono animo excusent, & ego ipsos etiam apud Patrem meum excusabo.

Dilectus igitur non exaggerare, non vindicare, sed excusare, aut saltem extenuare, ac condonare injurias: non est faciendus mons de granulo, nec de rivulo mare. Dimittamus aliis & dimitteretur nobis. Talem in nos Deum sentimus, quales in alios fuimus.

§. IV. Precatio Christi, fidem impetravit Latroni.

Hæc Christi oratio (Dimitte illi) innocentem & sanctum oratorem ostendit. Hæc Numini divino summe placuit, & verò etiam efficacissima fuit, ut ad eas voces, quod Nazæorum evangelium memorat, aliquot millia Judæorum ad crucem stantium, innocentiam Christi agnoverint. Hæc ipsa oratio aliis illi obstinatissimis respiciendi spatium quadraginta annos impetravit. Sed his omnibus missis, latronum alter nobis considerandus, quem Christi pro hostibus deprecatio misericè traxit ad beatissimam vitæ clausulam. Post istum namque supplicem Christi libellum, tanta fidei argumenta tibi exhibuit latro, ut rectè dixeris: Nescio an à mundo condito magis rarum & memorabile fidei exemplum unquam extiterit. In Christi schola hic reus numquam fuit: repente tamen Apostolis omnibus tandem instructis, aliis mysteria fidei penetravit. Christum in patibulo pendentem adoravit Regem, moribundum hominem vitæ auctorem pronuntiavit, ita profusus ab inferis supra caelos emerit. Quam vegeti, acres, & lyncei profusus fuerint illi oculi, qui vitam in morte, celsitudinem in ruinâ, gloriam in probro, victoriam in exitio, regnum in servitio viderunt? Væ nobis! Christum pendentem & omnibus execrabilem latro suâ fide in caeleste solum evertit: Væ nobis! qui scimus hunc ipsum Dominum à dextris Dei confidentem, ab omnibus adorandum, si non assidue ac reverenter suscipimus & veneramus.

Latro respiciens non nisi cum crucifixi locutus, Christum defendit, seipsum accusavit, socium reprehendit. De Christo liberè pronuntiavit: *Hic nihil mali gessit.* Illustre bene moriendi documentum. Cum fatanas sub vitæ finem nostra nobis peccata objecerit, non exculemus, nec extenuemus, sed Christum monstremus, cum hoc ipso latronis elogio: *Hic verò nihil mali gessit.* Seipsum potro accusans, *Nos quidem justè, ait, nam digna factis recipimus.* Aperta & submissa scelerum confessio. Proprium est electorum amare justitiam, etiam asperè tractantem. Rex David & Mauritius Imperator in ipsis supplicis: *Iustus es Domine, inquit, & rectum iudicium tuum.* Magna pars venit, fateri crimen. Deinde hic ipse Christi causidicus socium reprehendens: *Neque tu, inquit, times Deum, quod in eâdem damnatione es.* Latro alter homo perditissimus, furiosè obstinationis fuit exemplum. Hunc neque Christi patientia & charitas, neque socii exemplum & admonitio, neque proprium supplicium, nec omnia prodigia Christo conjugere poterunt. Neque tu times Deum? neque crux & extrema necessitas timorem Dei persuadeat? jam jamque stabimus ante tribunal Dei, & tu etiânum ludis? Perditus est, quem pœna non emendat. Nummum protervi & frontis perfidiae liberi sunt, qui cum castigantur, rident, aut obgannunt.

Latro demum: *Domine, inquit, memento mei, cum veneris in regnum tuum.* Exiguam gratiam modestissime petit. Deus, quanta fides! Petrus negat, Thomas dubitat, discipuli Emauentem proficiscentes pœne desperant, latro in ipso crucis tormento & scandalo credit. Hanc fidem Athanasius non immeritò admiratus dixit: *Crucifixigitur ut latro, & efficitur Evangelista.* Nam hominem capitis damnatum, ab omnibus irrisum, jam moriturum, orbis dominum agnoscit: *Domine, memento mei.* Quid minus rogare potuisset? Solam sui memoriam flagitavit. Memoria nobis lenta, segnis, mala, quæ nos

Tom. II.

A sapissime desistit, quod in omni genere peccati sit, cum quis sui ipsius oblitus, contemptus. De lege, diabolo se vendit pretio levissimo. Ab orbis origine nomen nobis est *Pulvis*. Et hujus nominis nostri identidem obliviscimur. Quando igitur memoria toties & tam foedè labat, ut quis caeli, inferorum, Dei, sui ipsius immemor, in varium nefas ruat, optime precamur: *Memento mei Domine: Addit latro: Cum veneris in regnum tuum.* O quantum brevi tempore profecit hic crucifixus, qui in scholâ Christi Syllabarius vix prima elementa nôsse visus est; at ille jam Theologus, aliam & meliorem post hanc vitam, beatitudinem æternam prædicat. Reges nostri dam vivunt, imperant, cum vitâ definit imperium. At latro vitum juxta se pendentem æternitatis regem adorat. Liceat hic cum Augustino quarere: *Dic ô latro, Aug. serm. ubi thronus ex Sapphiro, ubi Cherubim & exercitus caeli, ubi in Parasce. corona, sceptrum, purpura, ut eum dicas regem caeli: Videtne coronam aliam quam spinarum, aliud sceptrum quam clavos, aliam purpuram quam sanguinem, thronum alium quam crucem, ministros alios quam carnifices? Quid ergo hic regium vides? Obstupescenda igitur hæc fides, tali loco, tali tempore. Pater deserit, Mater fiescit, Angelorum nullus apparet, Joannes & Magdalena juvare nequeunt, Apostoli pridem diffugerunt, Romani stident, Judæi probris & maledictis configunt; latro solus fit Christi patronus, infontem, regem proclamat. Magna fuit fides Magorum ab oriente venientium, & puerum in stabulo adorantium, major latronis in patibulo hominem & Deum venerantis.*

Magdalena propensè credidit, quia miracula vidit, conciones audivit, domesticum sororis exemplum habuit. Itam credidisse quid mirum? Deum folio confidentem, Seraphiniâ cinctum vidit, trisagion illud Sanctus, sanctus, sanctus, audivit. Longè alia & ab aliis diversissima addivit latro & vidit. Petrus credidit, quia Christum aquâ inambulantem vidit, in cruce natantem sanguine non vidit. Joannes & Jacobus crediderunt, quia Christum in Thadore, forâ caelesti radiantem viderunt; vox, vultus, vestis, Moyses & Elias testabantur eum hominem homine multo esse majorem. Hic omnia contraria. Hinc præci Patres hanc latronis à præcis fidem mirati satis nequeunt. Chryostomus interrogans: *Videt in cruce pendentem, inquit, & orat quasi in caelis sedentem: Judæi crucifigunt, qui legem noverunt, & tu latro unde talia philosopharis?* Prodigiolum fuit prodigium hic latro. Videte, obsecro, quam suaviter cygnea Christi modulatio prima faxem latronis pectus expugnârit, & hominem cædibus assuetum eò perduxerit, ut Arnoldus Carotenis Abbas cenfeat latronem in Luciferi sedem evectum. Deo id non difficile, nobis incertum, eo tamen nomine non incredibile, ut Luciferi superbia tantò majore notaretur ignominia, quanto dissimilior Angelo, eam sedem occuparet latro. Sed quis in hoc singulari homine patibulato tantam fidem excitavit? Singularis Dei gratia excitata. Dei gratia, Christi precibus impetrata, Christi amore in hostes, summâq; ejus patientiâ, & vitis prodigiis aucta.

§. V. Fidem Christo, veniam debemus inimico.

Christo igitur fides, venia debetur inimicis & ignorantia. Fides excitatur & crescit, si ea omnia quæ passus est Christus, faciamus nobis præsentissima, velut hodie facta; tamquam si cruci aditemus, cernamus & audiamus omnia. Horum omnium imagines sibi ad arbitrium proponere nequaquam difficile est animo, qui quidquid vult sibi depingit. Hebdomade majore varia est Christianorum devotio. *Sed fides, Ambrosio teste, præcedit devotionem.* 1. Crucifixi Christi effigiem osculamur: Præcedat Fides, & cogiter fidelis: Domini mei crucifixi pedes imos millies oscularer si possem, ergo statuer ac imagini Christi osculum figo quod Christo ber.

L 1 2

Christo fides debetur. In omni devotione fides præcedere debet. ipsi

ipſi æqueo. 2. Cenotaphia obimus: Fides præcedat, ut nihil curioſitatis, ſed cordis in Chriſtum inflammata ſenſa quæramus. 3. Officiis divinis interſumus, interſit pariter & fides: noxas commiſſas intimè doleamus; ita utamur firmiſſimè non ampliùs dolenda committere. Sed optima devotio eſt, Domino Jeſu crucifixo ea omnia, quæ quiſque ad vitæ finem paſſurus eſt, amantiſſimè ac liberaliſſimè offerre. Cuius hinc dicendum: Ego quidem juſtè (eſt plurima pati) nam digna factis recipio. Tu tantùm Domine memento mei in regno tuo. Ita fides exercenda in omni devotione verà. Nam, quod idem Ambroſius monet, *Fides in exercitata cifo languet, & crebris otioſa tentatur incommoſis.*

Ambroſ. in
Eſal. Beati
immaculati.

Chryſoſt. in
epiſt. ad
Ephes.

Ita Salme-
ron ſam. 10.
traſt. 40.
militi p. 333.

Auguſt. lib.
de civitat.

Veniam
debemus
inimico:
Exemplo
demon-
ſtratur.

Vbi crux ea
hodieque
ſervatur.

Math. c. 18.
verſ. 35.

Si paſchate peracto niſi ampliùs lubeat pati, ſi cum latrone improbo de cruce deſcenſum moliamur, ſi deſtinate veteres noxas repetamus, fides nimiam in exercitata eſt, quæ cælum credit ſine ullâ vi, inter delicias & tripudia, otio ac torpoſe obtinendum. Chryſoſtomo teſte, *Fides ſicutum eſt, credens omnia patitur.* Hanc fidem in nobis excitemus aſſiduè, ut ea ſemper viva ſit, identidem clamemus: *Memento mei Domine in regno tuo.*

Percontetur fortaiſſis nonnemo: Num ille, quem delictorum nondum pœnitent, aut qui judicari ſe gravioribus peccatis obnoxium, hac precariuncula juvetur? Putem ego juvari. Saltem impetraret lumen ad agnoſcendas culpas, & accuſandum ſeipſum, verteretque commertam pœnam in correptionem paternam, citiuſque ad Chriſtum rediret. Itaque qui Chriſti cruciatum cum ſenſu & fructu cupit expendere, in ſeipſo fidem excitet animetque. *Malo,* inquit Cyprianus, *peccare in fide, quàm bene agere extra fidem.* Ille apud Deum plus habet loci, ſi Auguſtino credimus, qui plus attulit non argenti, ſed fidei. Cum dilectione fides Chriſtiani, ſine dilectione fides diaboli. Fidem debemus Deo.

Veniam debemus inimico. Non ſolum Chriſtus voce ac exemplo præit, Pater dimitte illis, ſed omnes Chriſti imitatores. Rem oculis ſubjicimus. Anno Chriſtiano milleſimo quadregeſimo Joannes Gualbertus, patria Florentinus, gente nobilis, armigero ſtipatus Florentiam urbem patriam petivit, in anguſto colle obvium habuit cognati ſanguinis homicidam. Gualbertus mox in iras aſſurgere, gladium ſtringere, & hoſtem parricidam velle confodere. Quid ageret miſer inter aram & ſaxum deprehenuſus? ad genua irati procubuit, oravitque per Chriſtum Jeſum crucifixum, qui è cruce pro hoſtibus orâſſet, veniam daret delicto, & hanc unam noxam ignoſceret. Expugnavit animum brevis eloquentia. Joannes iram & gladium ſtatim poſuit, hominemque, ut Pater filium prodigum, complexus in amicitiam recepit. Exemplum in tali gente obſtupeſcendum. Sub hæc Joannes in Ædem ſacram divi Miniatis abiit, & templi medio coram icone Chriſti crucifixi genua ſubmilit. Hic imago certâ fide oculorum, capite annuit, habuitque gratias, quod inimico ſui cauſâ veniam non negâſſet. Hoc ita ſcivit Gualbertum, ut in Cœnobio S. Miniatis inter reliquos religioſiſſimè deinceps vixerit. Quàm luculentè monſtravit hic Deus, ſacrificium ſibi longè gratiſſimum eſſe, inimico ignoſcere. Quid vos ad iſta homines ſaxeï, cautibus duriores, quibus ſuavius videtur mergi ſtammis & æternum perire, quàm inimico ignoſcere. Precante iudice, teo non ignoſcitis rei? Tantus è cruce orator, tot ora vibrans quor vulnere, non perſuadet? Imago lignea ſe movere, vos duratis? Annuit Chriſtus, vos abnuitis? Paratum in vos fulmen jam minatur; ſententia jam lata eſt Chriſti ore: *Sic & Pater meus cœleſtis faciet vobis, ſi non remiſeritis unusquique fratri ſuo de cordibus veſtris.* Iis omnibus, qui vos quoquo modo læſerunt, ignoſcere; corpori, animo, famæ, fortunis conſultiſſimum eſt.

§. VI. Inimicis ignoſcere, corpus, animum, famam, fortunam jurat.

ET primò quidem juvat corpus. Veteres quandoque Martem in pugebant. Stabat Mars armatus, vultu acerbo & truculento, nube atrâ cinctus, & ſuum ipſe pectus pugione hauriebat. Atra nubes iram & vindictam; pugio inimici odium adumbrat. Hoc pugione homo vindictæ cupidus ſuum ipſe pectus confodit ſeipſum, dum odit alterum, conſumit; ita omnem ſibi valetudinem & vitam violenter eripit. Quanti, quos familiariter novimus, occulto hoc animi morbo ſunt extincti; odiis & ſimulatibus contabuerunt. Hoc enim facit vindicta, quod vipera, quæ ut vivat, matrem occidit, dum ventrem rumpit ut exeat. Oro te, quid delectationis præſtat vindicta, quæ priùs vindictæ appetentem, animi quiete, ſapiſſimè corporis etiam valetudine privat, quàm hoſti nocet.

II. Inimicis ignoſcere juvat animum. Summi benefici eſt à Deo adoptari pro filio. Huic impetrandæ dignitati niſi magis conducit, quàm inimicos diligere. Apertiſſimè Chriſtus, *Diligite inimicos veſtros, ut ſitis filii patris veſtri, qui in cælis eſt.* Quid cepturionem movet exclamare publicè, *Verè hic homo Filius Dei erat?* Chriſtus pro hoſtibus oravit, & cum clamore expiravit. Hæc aliquid divini ſapiunt. Deinde Deus ſemper ſeveriſſimè punit tam cupidus vindictæ, ut quæ amori Chriſtiano maximè adverſatur. Hinc divinâ lege reſectus à ſacrificiis camelus, quia læſus vindictâ fuit. Hinc ericius, accipiter, milvus, aliæque prædatrix volucres ſacris excluſæ, quia cum offenduntur, acerrimè vindicant. Hinc Aman Mardocheum ultioni mactaturus, in ſuâmet crucem eſt appenſus. Apis pungens & aculeum in vulnerem relinquens, perdit vitam: Ita ſibi omnium maximè nocet, qui aliis nocumentum inferre ſtudet ulciſcendo. *Gladius eorum intrat in corda ipſorum, & arcus eorum conſringitur.*

III. Famæ ac honori plurimum conducit inimicis promptè ignoſcere; Nihil enim honorificentius, quàm ut res creata pro ſuo modulo aſſimilet creatorem, cuius natura & ingenium eſt inimicis benefacere. At mihi, ais, hoc dedecori eſt, mea tam ignaviter tueri, nec audere improbitati alienæ reſiſtere. Ohe, quid dicis, homo nequam; graviſſimus in ſedem error eſt, ita ſentire. Dei legem obſervare, nullius laudem aut honorem temerari. Si quis viro nobili pedes & manus ligato colaphum inſringat, quæ fortitudinis laudè dixerit ereptam ſic vincto? eum potiùs qui vinctum aggreſſus eſt, pendendi facti arguet. Dei lex eſt, non vindicare injurias, hæc ligamur lege; quis jam inhoneſtum & turpe dicat ligatis, ſi cæſi non reſiſtant? Illud potiùs probroſum tibi eſt, ſi alii de te ita loquantur: Homo eſt anguſtiſſimi pectoris, nec venulam habet generoſiorem ullam; nihil concoquere, nihil perpeti poteſt; vix tactus fuit. At contra magnarum virium eſt, negligere lædentem, regium eſt ignoſcere. Saul Davidi vaticinatus. *Scio, inquit, quod certiſſimè regnaturus ſis, & habiturus in manu eua regnum Iſrael.* Unde obſecro ſcivit? Ex inuſitatâ mortuum manuſuetudine.

IV. Fortunam auget, inimicis ignoſcere. David, quem dixi, nec militem copioſum, nec dives ærarium habuit; penes Saulem iſta erant. Nihilominus David ærarium, militem, unaque regnum acquiſivit. Quibus artibus? Incredibili amore in hoſtes; hoc ſtratagemate Saulem debellavit, urbes cepit, in ſolium evaſit. Cur autem Sauli adeo parceret, hæc aſſignavit cauſam: *Quia Chriſtus Domini eſt.* Nos omnes, licet peſſimi, non olivarum liquore, ſed Chriſti ſanguine uncti ſumus. Hinc certè, qui Chriſtianum affligit, in Chriſtum lævit. Eadem verò menſurâ, quâ menſi fueritis, remetietur vobis. Si lævit, qui diſſimulus mercatorum dicat: Tales ego ulnas è panno corio,

corio, holoserico admetiar, qualem mihi cubitalem regulam aruleticis: Si brevis sit vestra regula, brevis erit & ulna mea: Si verò regulam adferatis longam, non minus longam referetis ulnam. Ita planè Deus amantissimè: Talem me geram erga vos, quales vos gesseritis erga inimicos vestros. Dimittitis? dimitto: vindicatis? vindico. Quàm bonus Deus! Si qui etiamnum abnuant inimicis liberalem dare veniam, simillimi sunt basilisco, qui solus inter serpentes nullo carmine devinciri potest, adeò venenatus est. Quod minatus Hieremias vates: Mittam vobis, inquit, serpentes regulos, quibus non est incantatio. His simillimi sunt isti, qui ex injurijs adeò altè in animum demissis tantum veneni concipiunt, ut à nullo nec hominum nec Angelorum persuaderi possint, inimicis ignoscere, & gratiam culpæ facere.

Ergo pereant hoc certo fulmine: Iudicium sine misericordia illis, qui non fecerit misericordiam. Clamat Christus: Dimitte illis. Et Christiani contra seiplos assidue clamant, Disperde illos? non similibus quibusdam?

S. VII. Exemplo id monstratur.

Philippus II. Hispaniarum Rex cautus Princeps, ut filio subditos conciliaret, edictum scribi iussit, quod subditis fore ingratiſſimum non nesciebat. Et fama jam emanarat, brevè promulgandum. Hic filius. sese interposuit, & subditis varia mulſitantibus promissit, effecturum se, si possit ullo modo, ne promulgetur. Effecit. Hic filius omnes deprædicare, atque in caelum extollere, ac dicere, sua illi omnia deberi. Pater æternus capitis nos damnarat, filius nostrorum scelerum pœnas expendens: Pater, inquit, dimitte illis. Dimittit. Quàm iure nunc Christus illud nobis ingere. Nōne ergo oportet et te misereri conservi tui, sicut et ego tui miserus sum? Ne, quales basilisci sumus aut aspidēs furdæ, quæ non exaudiant vocem incantantium. Amarietudinem omnem animo epſciamus, & de cordibus nostris ignoscamus omnibus, quicumque nos umquam læserunt. Aliàs per Christi mortem & Sanguinem rogamus, nunc ipse Christi Sanguis, mors ipsa rogat, ut inimicos in gratiam receptos charitatis brachijs, exemplo Domini, complectamur. Nullus jam amplius sit inimicus.

Caronem ajunt gessisse anulum, in quo insculptæ fuerint hæ voces, Amicus unus, inimicus nullus. Amicorum optimus, sincerissimus, & verè unus pro mille Christus est, inimicus posthac nullus sit. Cohortatus est nos acriter Paulus: Accepſisti, inquit, ad testamentum novi mediatorum IESVM. & sanguinis asperſionem melius loquentem quàm Abel. Videte ne recusetis loquentem. Sanguis Abel vindictam, Christi Sanguis veniam clamat, eamque nobis offert gratiam, ut per veniam hostibus concessam, culpæ à nobis commissas omnes eluamus. Videte ne recusetis loquentem. Fidem Christo, veniam debemus inimico. Non enim dimittendi tantum potestatem habemus, sed & necessitatem. Præcipientis vox est: Non dico tibi, usque septies, sed usque septuagies septies: hoc est, quadringentis nonaginta vicibus, ait Ambrosius, ut toties peccanti in die fratri dimitteret, quoties ipse peccare non posset. Ne autem, inquit Augustinus, lingua dicas, non posset: Ne corde differas. Vocem eam audit homo, conscientiam tuam Deus inspicit. Melius est ut non clames ore, & dimittas corde; quàm ut blandus sis ore, corde crudelis. Videte ne recusetis loquentem? Peccatis suis veniam exorat, qui eam alijs non negat: sibi ipse laqueum ne cecit, quisquis alteri non ignoscit. Sunt qui injuriã hæctenus condonant, ut eam non vincant, sæpe tamen exprobreant. Sunt alii qui quidem sileant, nihilominus manet altè mente repositum, quod ingratis illorum est commissum. Indulgentia mala, quia non plena. Totum & ex toto animo dimitte. Sic et Pater meus caelestis faciet vobis, si non recusetis unquam fratri suo de cordibus vestris. Observate

Domini voces: De cordibus vestris. Imperfecta, nulla est ignoscencia, quæ vel minimum amaritudinis aut similitatis referat. Vis tibi è toto ignosci? Nec alijs hanc gratiam negaveris. Quod tibi vis fieri, & alteri facito. O igitur formidolosa sententia! Si parva fratribus non dimittimus, magna nobis à Deo non dimittuntur. Videte ne recusetis loquentem. Aut tribue veniam, aut patere flammam.

CAPUT II.

Altera Christi morientis cygnea modulatio: Hodie mecum eris in paradiso.

Isaie vaticinium est, Dabo clavem domus David super humerum ejus: & aperiet & non erit qui claudat: & claudet & non erit qui aperiat. Grandes omnino & admodum caræ claves sint quæ humeris feruntur. Beatus Maurilius Andegavensis Præsul, rogatus à quadam matre, filium moribundum sacro chrismate firmaret, sed dum Maurilius aliquantulum sacris est importatus, puer obiit. Nimirum hoc suum facinus Pontifex sentire, nec aliter expiandum, nisi munere abdicatione. Præinde, accusatore ac iudice seipso exul clam navim conscendit, lapsusque in mare, quas secum tulerat, templi clavibus vover non prius patriam visurum, quàm claves amissas recepisset. Mari trajecto, servum se viro Principi addidit, & hortum colit. Jam annis omnino septem totâ Europâ à suis quaeritus, caelesti demum iudicio inventus est. Tot preces precibusque missæ lacrymæ, redditaque à pisce, qui navim insulerat, claves reditum tandem persuaserunt.

Ante aliquot annorum millia claves paradisi abjectæ sunt in divina Justitiæ pelagus. Mortalium nemo hîc urinatorum agere, illaque in lucem eruere valebat. Dum denique Christus JESVS Pontifex summus & Episcopus animarum nostrarum per rubrum mare sui sanguinis trajecit, & perditas paradisi claves in immani ceteto, Mortem vocant, reperit, idque post quinque millia annorum. Ab eo nimirum tempore possunt infanti unius diei vel horæ paradisum reserare. Certissimum ejus rei testimonium accepimus ab ipso paradisi Domino, qui latroni juxta se pendenti dixit, Hodie mecum eris in paradiso. Amantissimum regis promissum, atque hæc altera Christi morientis cygnea cancio est. Quando igitur superiori capite, oblata occasione, latronis preces: Memento mei Domine, cum veneris in regnum tuum, exposuimus, nunc benignissimum Christi responsum, Hodie mecum eris in paradiso, explanabimus.

S. I. Expenduntur voces: Hodie mecum eris.

Nuptialis Samson convivis suis proposuit hoc enigmatis: De comedente exivit cubus, & de forte egressa est dulcedo. Nemo repertus est totis sex diebus, qui solveret nebulosam questionem. Demum Samsonis uxor hoc arcani eis patefecit: In faucibus leonis, quem Samson occiderat, examen apum esse inventum. Hinc responsum: Quid dulcius melle, & quid fortius leone? Leo tribu Juda est Dominus JESVS, quem necavit Hebræa Synagoga. Hic leo comedens fuit: Meus cubus est, ait ipsa, ut faciam voluntatem ejus qui misit me. Sed & fortis fuit hic leo. Omnia quaecumque voluit fecit: Ex ore hujus leonis exiit mel istud, Hodie mecum eris in paradiso. Hodie, inquit, non post aliquot annos, aut menses, aut dies, sed hodie, nunc, abdito tu mecum eris in paradiso. En summus Pontifex noster consentientem teum continuò de reis eximit, & crimina ejus absolvit. Sed singulas Christi promittentis vocalas expendamus.

Hodie. Joseph in vinculis pincernam regium rogarat, Tantum memento mei, cum tibi bene fuerit. Et tamen succedentibus prosperis, propositus pincernarum oblitus est interpretum

Franciscus Harcus aut. Septemb. obiit Maurilius anno Christi 410. atatis 90.

Christus pontifex summus post quinque millia annorum reperit claves paradisi. Luc. cap. 23. vers. 43. Ibid. v. 41.

Judic. c. 14. vers. 14. Leo de tribu Juda Dominus JESVS. Luc. c. 4. vers. 34. Foris fuit, ex quo mel fuit istud: Hodie mecum eris in paradiso. Verba Christi promittentis expenduntur: r. Vocula. Hodie. Gen. c. 40. v. 14. & 23.